

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/52127 - 7/52134

G.K.17

Sayı : E-99074258-610- 114
Konu : Soru Önergesi

01/11 /2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.10.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-887210 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Gaziantep Milletvekili İrfan KAPLAN'ın 7/52127, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU'nun 7/52128, Ankara Milletvekili Ali Haydar HAKVERDİ'nin 7/52129, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLIOĞLU'nun 7/52130, 7/52131, Şırnak Milletvekili Hüseyin KAÇMAZ'ın 7/52132, Ankara Milletvekili Şenol SUNAT'ın 7/52133, Mersin Milletvekili Zeki Hakan SIDALI'nın 7/52134 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (11 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/52129

G.K.17

ANKARA MİLLETVEKİLİ ALİ HAYDAR HAKVERDİ'NİN 7/52129 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Öğrencilerimize yönelik bir farkındalık ve düşünce alt yapısı geliştirilmesi amacıyla öğretim programlarımızda ve ders kitaplarımızda öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri, destekleyici, toplum bilincini geliştiren, karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan bir sınıf ortamı oluşturulması, değerlerin aktarılmasının sadece sınıf veya okul ortamı ile sınırlı kalmaması, okul-aile iş birliğinin sağlanması gerekliliği vurgulanmaktadır.

Bu doğrultuda öğrencilere kazandırılması hedeflenen 10 kök değer belirlenmiş ve bu değerler tüm öğretim programlarına yansıtılmıştır. Bunlar adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerleridir. Bu değerlerin kazandırılmasıyla, kadına yönelik şiddet, cinsiyet eşitsizliği gibi konularda da öğrencilerin farkındalıkları yükseltilmeye çalışılmaktadır. Aynı zamanda çeşitli düzeylerdeki birçok dersin öğretim programında, söz konusu farkındalıkların geliştirilmesine yönelik kazanım ve açıklamalar yer almaktadır.

Bunlara örnek olarak;

Okul Öncesi Eğitim Programında,

"Farklılıklara saygı gösterir." kazanımına yer verilmiş, kazanımın açıklamasında çocukların bireysel, sosyal ve kültürel farklılıkları zenginlik olarak kabul edip, saygı göstermesi için uygun etkinliklerin düzenlenmesi, bu konuda yetişkinlerin model olması gerektiği ifade edilmiştir.

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında,

"Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.", *"Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların yaşam şekillerine ve alışkanlıklarına saygı duyar."*, *"Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır."* kazanımlarına yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında,

"Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.", *"Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur."*, *"Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular."* kazanımlarına yer verilmiştir. Söz konusu kazanım açıklamalarında farklı kişi ve gruplara karşı zaman zaman rastlanan kalıp yargı ve ön yargı örneklerinin incelenmesi, toplumsal birlikteliğin özel gereksinimli bireylerin yanı sıra farklı sosyoekonomik gruplar ile farklı etnik, dinî ve mezhepsel aidiyetlere yönelik saygının öneminin belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Sosyal bilgiler dersi öğretim programında bulunan *"Etkin Vatandaşlık"* ünitesinde *"Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder."* kazanımına yer verilmiş, kazanım açıklamasında pozitif ayrımcılık, ekonomik, siyasal ve toplumsal temsil gibi olumlu; kadına şiddet ve cinsiyet ayrımcılığı gibi olumsuz konular üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir. Bununla birlikte *"Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder. Din, dil, tarih gibi kültürü oluşturan unsurlar ele alınır."*, *"Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular."*, *"Farklı kişi ve gruplara karşı zaman zaman rastlanan kalıp yargı ve ön yargı örnekleri incelenir."* ve *"Toplumsal birlikteliğin özel gereksinimli bireylerin yanı sıra farklı*

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sosyoekonomik gruplara mensup olanlar ile farklı etnik, dinî ve mezhepsel aidiyetlere saygı duymayı gerektirdiği üzerinde durulur." kazanım ve açıklamalarına yer verilmiştir.

Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Programında,

"İnsanların farklılıklarına saygı gösterir.", "Adaletin veya eşitliğin sağlandığı ve sağlanamadığı durumları karşılaştırır.", "Adil veya eşit davranılmadığında insanlarda oluşabilecek duyguları açıklar." kazanımlarına yer verilmiş, söz konusu kazanımların açıklamalarında insanlar arasındaki farklılıkların doğal olduğuna ve bunun ayrımcılığa neden olmaması gerektiğine, farklılıkların arkadaşlığa, dostluğa ve diğer insanlarla ilişkiye engel olmayacağına, demokrasi kültürü, birlikte yaşama, uzlaşa, çatışma bağlamlarında örnekler verilmesinin önemine değinilmiştir. *"Hukuki Sorunlarımız"* ünitesinde toplumsal cinsiyet eşitsizliği, erken yaşta ve zorla evlilik, mağdur çocuklar, suça sürüklenen çocuklar, çocukların çalışması ve sosyal güvenliği ile aile içi ve okulda ihmal, istismar ve şiddet gibi konular üzerinde durulması, şiddet türleri ile şiddetten korunma yollarının kadın ve çocuklar açısından ele alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıflar) Öğretim Programında, *"Kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumları ayırt eder."* kazanımı kapsamında kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumlardan; Yesevilik, Kadirilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik Bektaşilik konularına öğrenci düzeyine uygun olarak yer verilmesi gerektiği belirtilmektedir. *"Alevilik-Bektaşilikle ilgili temel kavram ve erkânları açıklar."* kazanımı açıklamalarında ise cem ve cemevi, musahiplik, razılık ve kul hakkının sorulması, cemde on iki hizmet, semah, gülbank, Hızır ve Muharrem orucuna ve uygulanma şekline yer verilmesi gerektiği; bu kapsamda; Alevilik-Bektaşilikteki "ocak kültürü"ne ve "el ele, el hakka ikrarı"na; Bektaşilikte musahipliğe "ikrar ve nasip alma" da denildiğine ve bu kavramın İslam tarihindeki muhacir ensar kardeşliğine dayandırıldığına değinilmesi belirtilmiştir. Ayrıca, aynı kazanım kapsamında, cemevi; âyin-i cem erkânının yapıldığı, "yol, adap ve erkân yeri" olarak nitelendirilir; Bektaşilikte ise cemevi yerine "meydan evi" ifadesinin kullanıldığına da değinilir. "Görgü cemi", "İkrar cemi" ve "Abdal Musa cemi"nden bahsedilir. Âyin-i cem ve cemevi ile ilgili görsellere yer verilir. Alevilik-Bektaşilikte duaların başında, "Bismişah", sonunda ise "Allah Allah" lafzının söylendiği açıklanır. "Gülbank" konusunda ise "Lokma Duasına" yer verilir.

İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programında,

Değerler eğitimiyle sorunlarını uzlaşya dönük ve şiddetten uzak bir şekilde çözen bireyler yetiştirmenin hedeflendiği belirtilmiştir. Ayrıca *"Hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği veya kısıtlandığı durumların çözümünde ne tür sorumluluklar üstlenebileceğine ilişkin örnekler verir."* kazanımının açıklamasında çözüm önerilerinin uzlaşya dönük, şiddetten uzak ve demokratik olmasına yönelik olması gerektiği belirtilmiştir. *"Adalet ve eşitlik kavramlarını birbiriyle ilişkili olarak açıklar."* kazanımının açıklamasında adalet ve eşitlik bağlamında cinsiyet eşitliği, pozitif ayrımcılık konularının (dezavantajlılar, engelliler, çocuklar ile ilgili örnekler gibi) ele alınmasına ve farklılıkların kimi zaman farklı haklara (çocuk hakları, kadın hakları, engelli hakları vb.) sahip olmayı gerektirdiğine değinilmesi, önemle vurgulanmıştır.

İlkokul ve ortaokullarda uygulanan öğretim programları ile ders kitapları/öğretim materyalleri Anayasa, Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmaktadır. Öğretim programları, ders kitapları ve öğretim materyalleri hazırlanırken tüm öğrencilerimize eşit fırsatlar sunarak nitelikli eğitim imkânlarından faydalanmaları için sosyal içermeyi destekleyici ve sosyal uyumu artırıcı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

önlemler alınmaktadır. Konuların işlenişinde ya da örneklerde insanların ve olayların sunulmasında toplumsal eşitlik ilkesi dikkate alınmaktadır.

Ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programları ile programlara yönelik hazırlanan tüm materyaller, Anayasa ile korunan temel haklara uygun olarak hazırlanmaktadır. Ayrıca 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun genel amaçları ve temel ilkeleri arasında yer alan "*Genellik ve eşitlik*" ilkesi ile birlikte Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nde yer alan ilgili maddeler, öğretim programları, ders kitapları ve yardımcı materyallerin hazırlanmasında ve uygulanmasında temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımı gerektirmektedir.

Ankara Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Söz konusu okulda ders ücreti karşılığı öğretmen olarak görevlendirilen adı geçen öğretmen hakkında Mamak Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünce görevlendirilen muhakkik tarafından inceleme soruşturma yapıldığı, soruşturma sonucunda düzenlenen raporda; okul yöneticilerinin konu hakkında bilgilerinin olması üzerine olaya müdahale ettikleri, veli dilekçesi üzerine öğretmenden savunma istendiği, adı geçen öğretmenin 24/09/2021 tarihinde görevden ayrıldığı belirtilmiştir.